

מיפוי המבחן בעברית לכיתה ה', תשע"ז (2017)

פריטי המבחן לפי חלוקה לנושאים	
פריטי המבחן	הנושא
1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27	הבנת הנקרא
12, 13, 14, 15, 18, 28, 29, א, ב	לשון
26, 30	הבעה בכתב

בטבלה שלהלן מוצגים הפריטים העוסקים בהבנת הנקרא לפי סוג הטקסט (הסוגה) ולפי ממד ההבנה.

הפריטים בהבנת הנקרא לפי סוג הטקסט (הסוגה) ולפי ממד ההבנה		
ממד ההבנה	סוג הטקסט	
	מידע	סיפור
הבנת המשמעות הגלויה בטקסט	1, 3, 5, 7	16, 17, 19
הבנת המשמעות המשתמעת מן הטקסט	2, 6, 10	20, 22, 23, 25
פרשנות, עיבוד ויישום	4, 9	24, 26, 27
בחינה והערכה של רכיבים טקסטואליים: תוכניים, מבניים ולשוניים	8, 11	18, ב, 21

הנושא: הבנת הנקרא ולשון

חלק ראשון: טקסט מידע – השעון הביולוגי – השעון הפנימי שבגופנו

מספר הפריט	הפריט	סוג הפריט	ממד ההבנה / הנושא	מתוך תכנית הלימודים פרק ג' – רכיבי החינוך הלשוני פרק ד' – הישגים נדרשים
1	בתחילת הטקסט כתוב שלעתיים גם ביום חופשה מתעוררים מוקדם. לפי הטקסט, מדוע זה קורה?	פתוח	הבנת המשמעות הגלויה בטקסט איתור פרטי מידע מפורשים בטקסט	
2	השעון הביולוגי נקרא "שעון" כי בדומה לשעון אמתי הוא –	ר"ב	הבנת המשמעות המשתמעת מן הטקסט הבנת מילים וביטויים מתוך הקשר	תה"ל עמ' 24–33, 75–76 הישג נדרש: 4
3	לפניכם תרשימים המתארים את פעולת השעון הביולוגי. השלימו את החסר בתרשימים לפי שורות 12–19.	פתוח	הבנת המשמעות הגלויה בטקסט ארגון מחודש של פרטי מידע מפורשים בטקסט	הישג נדרש: 5
4	לפי הטקסט, איזה מקרה מהמקרים שלפניכם מלמד על שיבוש בשעון הביולוגי?	ר"ב	פרשנות, עיבוד ויישום יישום הנלמד מן הטקסט בהקשרים אחרים	

הנושא: הבנת הנקרא ולשון

חלק ראשון: טקסט מידע – השעון הביולוגי – השעון הפנימי שבגופנו

מספר הפריט	הפריט	סוג הפריט	ממד ההבנה / הנושא	מתוך תכנית הלימודים פרק ג' – רכיבי החינוך הלשוני פרק ד' – הישגים נדרשים
5	השלימו את החסר בקטע שלפניכם לפי הטקסט.	פתוח	הבנת המשמעות הגלויה בטקסט איתור פרטי מידע מפורשים בטקסט	
6	בשורות 45–46 כתוב: "אחת הדרכים להתמודד עם מצב כזה..." לאיזה מצב מתכוונים?	פתוח	הבנת המשמעות המשתמעת מן הטקסט הבנת אזכורים	
7	לפניכם משפטים הקשורים לקטע יְעִפָּת. סמנו ליד כל משפט נכון או לא נכון לפי הקטע.	סגור	הבנת המשמעות הגלויה בטקסט איתור פרטי מידע מפורשים בטקסט	תה"ל עמ' 24–33, 75–76 הישג נדרש: 4 הישג נדרש: 5
8	בקטע איך "תכוונו" את השעון הביולוגי לאחר חופשה כתובות בעיקר –	ר"ב	בחינה והערכה של רכיבים טקסטואליים: תוכניים הערכת קשרים שאינם מפורשים בין חלקי טקסטים מילוליים	

הנושא: הבנת הנקרא ולשון

חלק ראשון: טקסט מידע – השעון הביולוגי – השעון הפנימי שבגופנו

מספר הפריט	הפריט	סוג הפריט	ממד ההבנה / הנושא	מתוך תכנית הלימודים פרק ג' – רכיבי החינוך הלשוני פרק ד' – הישגים נדרשים
9	בטקסט מתואר שעון ביולוגי יומי ושעון ביולוגי עונתי. מה משותף להם? סמנו תשובה אחת.	ר"ב	פרשנות, עיבוד ויישום השוואה בין פרטי מידע	
10	1. בשורה 27 כתוב: "תופעה זו מתרחשת..." למה מתכוונים במילה תופעה זו? 2. בשורה 58 כתוב: "... השעון העונתי מאותת להן..." למי מתכוונים במילה להן?	פתוח	הבנת המשמעות המשתמעת מן הטקסט הבנת אזכורים	תה"ל עמ' 24–33, 75–76 הישג נדרש: 4 הישג נדרש: 5
11	דינה הציעה כותרת אחרת לטקסט: השפעת המלטונין על האדם . כותרת זו אינה מתאימה לטקסט כי היא –	ר"ב	בחינה והערכה של רכיבים טקסטואליים: תוכניים, מבניים ולשוניים הערכת תרומתו של מבנה הטקסט, כגון כותרת	
12	בשורה 65 כתוב: "בזכות השעון העונתי..." סמנו משפט אחד שבו נכון לשלב את המילה בזכות.	ר"ב	לשון אוצר מילים	תה"ל עמ' 68–73 הישג נדרש: 8

הנושא: הבנת הנקרא ולשון

חלק ראשון: טקסט מידע – השעון הביולוגי – השעון הפנימי שבגופנו

מספר הפריט	הפריט	סוג הפריט	ממד ההבנה / הנושא	מתוך תכנית הלימודים פרק ג' – רכיבי החינוך הלשוני פרק ד' – הישגים נדרשים
13	בשורות 48–49 כתוב שהאור החזק "משכנע" את השעון הביולוגי שהגיע הבוקר. מה מציינות המירכאות במילה "משכנע"?	ר"ב	לשון סימני פיסוק: הבנת התפקיד של מירכאות	
14	בשורה 18 כתוב: "ביום אנו פעילים..." איזה מילה צריך לחפש במילון כדי למצוא את פירוש המילה פעילים ?	ר"ב	לשון אוצר מילים: חיפוש מילה במילון	תה"ל עמ' 68–73 הישג נדרש: 8
15	במשפטים שלפניכם חסרה מילת קישור. כתבו את מילה הקישור המתאימה בכל משפט. היעזרו במחסן המילים שלמטה.	סגור	לשון מילות: מילות קישור	

הנושא: הבנת הנקרא ולשון				
חלק שני: סיפור – מכתב ללינקה				
מספר הפריט	הפריט	סוג הפריט	ממד ההבנה / הנושא	מתוך תכנית הלימודים פרק ג' – רכיבי החינוך הלשוני פרק ד' – הישגים נדרשים
16	השלימו את המילים החסרות לפי הקטע שבמסגרת בעמוד 14.	פתוח	הבנת המשמעות הגלויה בטקסט איתור פרטי מידע מפורשים בטקסט	תה"ל עמ' 48–51, 56–59, 75–76 הישג נדרש: 4
17	לפי שורות 7–11, לינקה שמחה להכין את התרופה. כתבו שתי סיבות לכך לפי הסיפור.	פתוח	הבנת המשמעות הגלויה בטקסט זיהוי הסברים הכתובים בטקסט במפורש	הישג נדרש: 6
18א	לפניכם קטע מהסיפור (שורות 3–5). העתיקו את ארבעת הפעלים שבקטע.	פתוח	לשון זיהוי של הפועל	תה"ל עמ' 68–73 הישג נדרש: 8
18ב	מה תורמים לקורא הפעלים הרבים שבקטע?	ר"ב	בחינה והערכה של רכיבים טקסטואליים: תוכניים, מבניים ולשוניים הערכת הלשון וסגנון הכתיבה	תה"ל עמ' 48–51, 56–59, 75–76 הישג נדרש: 4 הישג נדרש: 6

הנושא: הבנת הנקרא ולשון				
חלק שני: סיפור – מכתב ללינקה				
מספר הפריט	הפריט	סוג הפריט	ממד ההבנה / הנושא	מתוך תכנית הלימודים פרק ג' – רכיבי החינוך הלשוני פרק ד' – הישגים נדרשים
19	ד"ר קולי סיפר לאנשי הכפר שני דברים על לינקה. מה סיפר להם ד"ר קולי?	פתוח	הבנת המשמעות הגלויה בטקסט איתור פרטי מידע מפורשים בטקסט	
20	לפי שורות 22–25, עשה ד"ר קולי כמה פעולות לפני שנתן את המכתב הראשון ללינקה. מדוע עשה ד"ר קולי פעולות אלה?	ר"ב	הבנת המשמעות המשתמעת מן הטקסט הבנת רעיונות המשתמעים מן הטקסט	
21	הסופרת שילבה בסיפור את המכתב האמיתי שכתב אבא של לינקה. מה תרומתו של המכתב לקורא? סמנו ✓ ליד שתי התשובות הנכונות.	סגור	בחינה והערכה של רכיבים טקסטואליים: תוכניים, מבניים ולשוניים הערכת תוכן הטקסט (אמינות); הערכת הלשון וסגנון הכתיבה	תה"ל עמ' 48–51, 56–59, 75–76 הישג נדרש: 4 הישג נדרש: 6
22	אבא של לינקה כתב במכתב: "ואז אני אכתוב לך מכתב תשובה, וככה כל הזמן הלוך וחזור עד שהדוור יקבל סחרחורת..." (שורות 46–47) למה התכוון אבא של לינקה?	ר"ב	הבנת המשמעות המשתמעת מן הטקסט הבנת הכללות שאינן כתובות בטקסט במפורש, לפי פרטי מידע המפורשים בו	

הנושא: הבנת הנקרא ולשון				
חלק שני: סיפור – מכתב ללינקה				
מספר הפריט	הפריט	סוג הפריט	ממד ההבנה / הנושא	מתוך תכנית הלימודים פרק ג' – רכיבי החינוך הלשוני פרק ד' – הישגים נדרשים
23	לינקה התגעגעה לאביה. העתיקו שני משפטים מהסיפור הממחישים זאת.	פתוח	הבנת המשמעות המשתמעת מן הטקסט	תה"ל עמ' 48–51, 56–59, 76–75 הישג נדרש: 4 הישג נדרש: 6
24	בשורה 56 כתוב שד"ר קולי חיך חיך דקיק. תלמידים שקראו את הסיפור שיערו מדוע הוא חיך. סמנו ✓ ליד שתי ההשערות ההגיוניות לפי הסיפור.	סגור	פרשנות, עיבוד וישום גיבוש תובנות בנוגע לתהליכים, למסרים, ליחסים, למניעים ולרגשות העולים מן הטקסט	
25	בשורות 58–59 כתוב: "... וראתה בעיני רוחה את המכתב." מה הכוונה במשפט זה?	ר"ב	הבנת המשמעות המשתמעת מן הטקסט הבנת מילים וביטויים מתוך הקשר; הבנת רעיונות המשתמעים מן הטקסט	

הנושא: הבנת הנקרא ולשון							
חלק שני: סיפור – מכתב ללינקה							
מספר הפריט	הפריט	סוג הפריט	ממד ההבנה / הנושא	מתוך תכנית הלימודים פרק ג' – רכיבי החינוך הלשוני פרק ד' – הישגים נדרשים			
26	יש החושבים שהסיפור "מכתב ללינקה" הוא גם סיפור עצוב וגם סיפור מעורר תקווה. נמקו מדוע הוא עצוב ומדוע הוא מעורר תקווה.	פתוח	פרשנות, עיבוד ויישום שילוב בין ידע אישי, חוויות והתנסויות לבין משמעויות העולות מן הטקסט	תה"ל עמ' 48–51, 56–59, 76–75 הישג נדרש: 4 הישג נדרש: 6			
27	לפניכם שלוש תכונות אופי המתאימות לד"ר קולי: <table border="1" style="display: inline-table; vertical-align: middle;"> <tr> <td>אחראי</td> <td>טוב לב</td> <td>אמיץ</td> </tr> </table> בחרו תכונה אחת. הביאו דוגמה מהסיפור, המלמדת על תכונה זו לפי מעשיו או לפי דבריו של ד"ר קולי.	אחראי	טוב לב	אמיץ	פתוח	פרשנות, עיבוד ויישום אפיון של דמויות לאור הכתוב בטקסט	
אחראי	טוב לב	אמיץ					
28	השלימו את החסר בקטע שלפניכם בעזרת מילים מהשורש ר-ק-ח.	פתוח	לשון שורשים: יצירה של מילים מאותו שורש				
29א	כתבו כל שתי מילים שלפניכם במילה אחת.	פתוח	לשון שמות עצם: שימוש תקין בנטיית השם לפי קניין	תה"ל עמ' 68–73 הישג נדרש: 8			
29ב	כתבו כל מילה שלפניכם בשתי מילים.	פתוח	לשון שמות עצם: שימוש תקין בנטיית השם לפי קניין				

הנושא: הבעה בכתב				
מספר הפריט	הפריט	סוג הפריט	ממד ההערכה / הנושא	מתוך תכנית הלימודים פרק ג' – רכיבי החינוך הלשוני פרק ד' – הישגים נדרשים
26	יש החושבים שהסיפור "מכתב ללינקה" הוא גם סיפור עצוב וגם סיפור מעורר תקווה. נמקו מדוע הוא עצוב ומדוע הוא מעורר תקווה.	פתוח	רק מבנה ולשון (הערכה הוליסטית)	
30	אבא של לינקה מבקש במכתב: "קחי דף נייר וצדע... וכתבי לי מכתב ארוך..." (שורה 44) כתבו את מכתבה של לינקה לאביה: תארו בו את חייה בביתו של ד"ר קולי ואת רגשותיה ומחשבותיה. היעזרו בסיפור שקראתם. כתבו 7-10 שורות.	פתוח	תוכן ומבנה, לשון – לפי המפרט	תה"ל עמ' 35, 40-41, 77-78 הישג נדרש: 2 הישג נדרש: 3